

58000, м. Чернівці, вул. Кобилянської Ольги, 27/3
тел: +38 (0372) 51-18-11, +38 (0372) 55-08-60
email: z.dyachenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

27/3 Kobylianskoi Olhy Street, Chernivtsi, 18000 Ukraine
phone: +38 (0372) 51-18-11, +38 (0372) 55-08-60
email: z.dyachenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

Р І Ш Е Н Н Я № 240

м. Чернівці

06.08.2025

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Чернівецької області в складі голови КДКА - Дяченко З.М., дисциплінарна палата в складі голови дисциплінарної палати – Павчука І.С., секретаря дисциплінарної палати – Мінгайлене О.В., членів палати – Літавського В.О., Шаблій В.П., Мигалатюка А.В. розглянувши у відкритому засіданні скаргу приватного нотаріуса ОСОБА 1 стосовно адвоката ОСОБА 2 та його помічниці ОСОБА 3,

ВСТАНОВИЛА:

До дисциплінарної палати КДКА Чернівецької області надійшла скарга, скерована Вищою КДКА на підставі п. п. 2.3.17 та 2.3.18 Регламенту ВКДКА від 04-05.07.2017 стосовно адвоката ОСОБА 2 (свідectво про право на заняття адвокатською діяльністю серії ЛВ №***, яке видане на підставі рішення Ради адвокатів Львівської області №*** від ***) щодо грубого порушення Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Правил адвокатської етики.

Станом на час проведення перевірки, інформація про адвоката ОСОБА 2. з Єдиного реєстру адвокатів України не виключена, відомості про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю - відсутні.

Адвокат ОСОБА 2. здійснює адвокатську діяльність за адресою: ***.

Отже, станом на час проведення перевірки та розгляду скарги, адвокат ОСОБА 2. є адвокатом, який здійснює індивідуальну адвокатську діяльність.

Згідно з дорученням голови палати перевірка доводів скарги здійснювалася членом дисциплінарної палати КДКА Чернівецької області, адвокатом Літавським В.О., який вважав, що слід відмовити у порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката ОСОБА 2 у зв'язку з відсутністю ознак дисциплінарного проступку.

У своїй заяві від 16.04.2025 скаржниця ОСОБА 1. вказує, що адвокат ОСОБА 2., як керівник адвокатського бюро «***», несе повну відповідальність за дії помічниці ОСОБА 3., зокрема за її звернення до правоохоронних органів та Міністерства юстиції з приводу діяльності скаржниці як нотаріуса.

Окрім того, вона наголошує на факті порушення Адвокатом ч. 1 ст. 130 КУпАП України (керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння), зафіксованого постановою Буського районного суду від 10.01.2025, та стверджує, що це порушення, на її думку, оприлюднене в Інтернеті, завдало шкоди престижу адвокатури.

Скаржниця просить притягнути Адвоката до дисциплінарної відповідальності за: порушення присяги адвоката України через недотримання законності; порушення вимог ч. 1 та ч. 3 ст. 12 Правил адвокатської етики (стверджувати повагу до адвокатської професії та уникнення дій, що підривають авторитет адвокатури) у зв'язку з керуванням у стані сп'яніння, яке відбулося в комендантський час; порушення абз. 1 ч. 1 ст. 67 ПАЕ через неналежне забезпечення ознайомлення Помічниці з ПАЕ; відповідальність за дії Помічниці, які, на думку скаржниці, є неправомірними.

Підстави притягнення до дисциплінарної відповідальності скаржниця вважає ті, які передбачені п. 2 та п. 3 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (порушення присяги адвоката України; порушення ПАЕ; грубі або систематичні порушення, що підривають довіру до адвокатури).

Водночас, у своїх поясненнях від 09.06.2025 адвокат ОСОБА 2. заперечує наявність у

його діях дисциплінарного проступку, стверджуючи, що скаржниця не надала належних доказів його вини.

Адвокат вважає, що ОСОБА 1. пробує чинити на нього тиск із метою переконати не працювати ОСОБА 3. на посаду своєї помічниці, посиляючись на її нібито конфліктну історію.

Зазначає, що Помічниця пройшла спеціальний курс-інструктаж з введення в професію помічника адвоката, вивчила відповідне законодавство, що підтверджується сертифікатом Вищої школи адвокатури, який адвокат надав.

Крім того, між ними укладений трудовий договір, копію якого він також подав, в якому зазначені їхні права та обов'язки, на виконання вказаного договору ним було ознайомлено Помічницю із законодавством, що регламентує адвокатську діяльність адвоката, його права та обов'язки, а також норми адвокатської етики та забезпечення їх дотримання Помічницею в частині, що відповідає її трудовим обов'язкам.

На думку адвоката конфлікт, який виник між ОСОБА 1. та ОСОБА 3. має ознаки особистого характеру та виник задовго до працювання Помічницю помічником адвоката ОСОБА 2. і не має жодного відношення до здійснення Адвокатом адвокатської діяльності.

Крім того, наголошує, що, в тому числі, не має жодного відношення до кримінальних проваджень проти скаржниці та не захищає інтереси Помічницю у цих справах.

Також зазначає, що заява ОСОБА 1. про ініціювання питання про притягнення його до дисциплінарної відповідальності є такою, яка подана без достатніх підстав і має ознаки використання зазначеного права, як засобу тиску на Адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності, що є неприпустимим та не узгоджується з приписами Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Щодо адміністративного правопорушення з його боку він коментує свою заяву про відвід судді під час розгляду справи відносно нього з підстав, що він знаходиться у дружніх стосунках із скаржницею, але про це він дізнався із відкритих джерел, вважає, що сам факт порушення ПДР не може автоматично свідчити про порушення ним ПАЕ.

Помічниця ОСОБА 3. у своїх поясненнях стверджує, що її звернення до правоохоронних органів (внесення відомостей до ЄРДР №*** від 17.02.2023) було зумовлене порушенням її прав та прав її родини скаржницею під час оформлення спадкової справи, що підтверджується рішенням Буського районного суду від 07.11.2018 (справа №***).

Вона підкреслює, що ці дії відбулися до її працювання у Адвоката 04.01.2024.

Рада адвокатів Львівської області у своєму рішенні №*** від 09.05.2025 дійшла висновку про припинення розгляду скарги ОСОБА 1., не вбачаючи порушень із боку Адвоката та Помічницю норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ПАЕ.

Конфлікт між скаржницею та помічницею визнано особистим і таким, що виник задовго до встановлення трудових відносин між Адвокатом і Помічницею, а тому не пов'язаним із професійною діяльністю ОСОБА 2.

Аналізуючи обставини викладені в скарзі, копії документів доданих до неї, письмові пояснення надані адвокатом, помічницею, інформацію та документи отримані в ході проведення перевірки в їх сукупності, палата зазначає наступне.

Відповідно до ч. 1 ст. 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Частиною 2 статті 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що скарга на дії адвоката перевіряється на предмет зазначення в ній відомостей про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Одним із основних принципів здійснення адвокатської діяльності є законність.

Практична реалізація цього принципу, зокрема, покладає на адвоката обов'язок використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту і представництва прав та законних інтересів клієнта, дотримуючись чинного законодавства України. Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або Правилам адвокатської етики (ст. 7 Правил адвокатської етики).

Згідно зі ст. 67 ПАЕ та п. 5.10, 8.3.5, 8.3.6 Положення про помічника адвоката, адвокат несе відповідальність за дії помічника, якщо: помічник діяв у межах виконання доручень

адвоката, помічник порушив ПАЕ, зокрема принципи добросовісності, поваги до інших осіб чи уникнення зловживань (ст. 10–12 ПАЕ), адвокат не забезпечив ознайомлення помічника з ПАЕ або не контролював його дії.

Палатою встановлено, що ОСОБА 3. 17.02.2023 подала заяву до Золочівського РВП про вчинення Заявницею злочину за ч. 1 ст. 365-2 КК України, при цьому Заявниця стверджує, що заява була завідомо неправдивою, оскільки ОСОБА 3. знала про правомірність відмови нотаріуса у видачі свідоцтва про право на спадщину (з урахуванням рішення Буського районного суду від 07.11.2018 у справі № ***).

Також ОСОБА 3. була попереджена про кримінальну відповідальність за ст. 383 КК України.

13.03.2024 Помічниця подала скаргу до Міністерства юстиції, яка не підтвердила незаконність дій нотаріуса. Скаржниця вважає це зловживанням з метою тиску.

На даний час триває досудове розслідування у кримінальному провадженні № *** від 04.11.2023 за ч. 1 ст. 383 КК України (завідомо неправдиве повідомлення про злочин) на підставі заяви скаржниці щодо можливого кримінального правопорушення Помічниці, що підтверджується витягом з ЄРДР від 04.11.2023.

Дата внесення (04.11.2023) узгоджується з твердженнями Помічниці про те, що її дії були вчинені до працевлаштування помічником адвоката 04.01.2024.

На час перевірки немає остаточного висновку суду про завідомо неправдивий характер заяви Помічниці, оскільки кримінальне провадження триває.

Презумпція невинуватості (ст. 62 Конституції України) має бути застосована до Помічниці тому не можна вважати її дії порушенням ПАЕ без рішення суду, яке набрало законної сили.

Скаржниця не надала доказів, що заява та скарга Помічниці були подані в межах виконання доручення адвоката ОСОБА 2., тобто Помічниця діяла самостійно, до працевлаштування у Адвоката, тому Адвокат не може нести відповідальності за її дії.

Скаржниця стверджує, що Адвокат знав про дії Помічниці (зокрема через заяву про відвід судді у справі № ***). Проте, це не є доказом того, що адвокат доручив або санкціонував подання заяви чи скарги своєю помічницею на Заявницю.

Також заявниця не надала доказів, що Адвокат не ознайомив Помічницю із ПАЕ або не контролював її дії.

Скаржниця стверджує, що адвокат порушив ст. 12 ПАЕ та присягу адвоката, підрвавши престиж адвокатури через притягнення до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 130 КУпАП (керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння) 27.06.2024, оприлюднення цього факту в соціальних мережах, що призвело до негативної оцінки суспільством, порушення абз. 1 ч. 1 ст. 67 ПАЕ через неналежне забезпечення ознайомлення Помічниці з Правилами адвокатської етики, відповідальність за дії Помічниці, які, на думку Заявниці, є неправомірними.

Підставами притягнення до дисциплінарної відповідальності Скаржниця вважає ті, які передбачені п. 2 та п. 3 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; грубі або систематичні порушення, що підривають довіру до адвокатури).

Статтею 12 ПАЕ визначено, що адвокат зобов'язаний своєю діяльністю стверджувати повагу до адвокатської професії, уникати дій, що підривають її престиж, у всіх сферах (професійній, громадській, публіцистичній).

Постанова Буського районного суду від 10.01.2025 у справі № *** підтверджує притягнення ОСОБА 2 до відповідальності за ч. 1 ст. 130 КУпАП за керування транспортним засобом 27 червня 2024 року в стані алкогольного сп'яніння.

Аналіз публікацій, наданих Скаржницею свідчить про певний рівень розголосу даного факту.

Зокрема, стаття на «Буск онлайн» від 10.01.2025 супроводжується фотографією нібито Адвоката за кермом та 15 коментарями, а публікація на «Інформація Біле» від 27.07.2024 містить 10 коментарів.

Це вказує на локальну громадську реакцію в межах Буського регіону Львівської області.

Проте відсутні докази, що ці публікації набули широкого поширення за межі регіону,

вплинули на репутацію адвокатської спільноти загалом або були пов'язані з професійною діяльністю Адвоката. Коментарі не наведено в повному обсязі, тому їхній зміст (позитивний, негативний чи нейтральний) залишається невідомим, що ускладнює оцінку їхнього впливу.

Відсутність інших публікацій у загальнонаціональних ЗМІ, професійних спільнотах чи на платформі Х станом на час перевірки вказує на те, що інцидент не набув широкого розголосу і не має значного впливу на престиж адвокатури, що необхідно для висновку про підрив авторитету адвокатури, він може мати репутаційні наслідки виключно для самого Адвоката.

Це контрастує з випадками, коли адвокати притягуються до відповідальності за систематичні порушення, що викликають суспільний осуд (наприклад, резонансні справи, висвітлені в національних медіа).

В профільному законі немає окремого детального визначення, що саме вважається порушенням присяги, але законодавець розкриває його зміст через вимоги дотримання Конституції та законів України, обов'язок дотримання Правил адвокатської етики, обов'язок бути чесним і сумлінним у виконанні професійних обов'язків, обов'язок берегти честь і гідність професії.

При цьому, ВКДКА у своїй узагальненій практиці неодноразово зазначала, що формальне порушення, наприклад адміністративне правопорушення, не завжди є підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення присяги.

Обов'язково потрібно оцінювати обставини правопорушення, мотиви, наслідки, суспільний резонанс, вплив на довіру до адвокатури.

Отже, порушення присяги адвоката України може бути виражене у порушенні закону чи етичних стандартів під час виконання професійної діяльності, діями поза професійною діяльністю, якщо вони істотно шкодять репутації адвокатури (порочать звання адвоката), неналежним ставленням до клієнтів, органів суду чи колег, систематичними аморальними або протиправними діями.

Так, порушення присяги адвоката України передбачає дотримання законності, однак одноразове адміністративне правопорушення, не пов'язане з професійною діяльністю, не може автоматично вважатися порушенням присяги.

Крім зазначеного, факт порушення мав місце 27 червня 2024 року, тобто на момент завершення перевірки пройшло більше року із вказаної дати, а відповідно до ч. 2 ст. 35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Таким чином, палата вважає, що сам факт притягнення Адвоката до адміністративної відповідальності не свідчить про наявність в його діях ознак дисциплінарного проступку передбаченого ст. 12 ПАЕ та порушення присяги адвоката, відповідно до ч. 2 ст. 35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку, навіть при встановленні наявності таких ознак строк притягнення Адвоката до дисциплінарної відповідальності сплинув.

Хоча факт порушення закону (ч. 1 ст. 130 КУпАП) є, відсутність доказів значного розголосу чи впливу на професійну репутацію адвокатури виключає кваліфікацію цього як дисциплінарного проступку за ст. 12 ПАЕ (ч.3).

Разом з тим, палата приходить до висновку, що спір між Скаржницею та Помічницею носить особистий характер, не пов'язаний із виконанням Помічницею своїх обов'язків як помічниці адвоката ОСОБА 2. тому не вбачається ознак порушення ним абзацу 1 ч. 1 ст. 67 ПАЕ.

Скаржниця не надала доказів, що Помічниця діяла за дорученням Адвоката або що адвокат не ознайомив її з ПАЕ, водночас, Адвокат надав докази зворотного.

Статтею 70 Правил адвокатської етики визначено загальні засади застосування дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики. Зокрема в ній передбачено, що при застосуванні дисциплінарних стягнень за порушення Правил адвокатської етики та/або Професійних етичних (деонтологічних) норм поведінки адвокатів іноземної держави (у випадках, передбачених цими Правилами), що діють у країнах, в яких такі адвокати мають право здійснювати адвокатську діяльність, дисциплінарні органи адвокатури України мають виходити із загальних засад юридичної відповідальності, зокрема,

повинні застосовувати дисциплінарні стягнення лише за винні порушення. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному стягненню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює питання дисциплінарної відповідальності відносно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь. Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою). Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності. Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

Такі вимоги кореспондуються із ст.7 Положення №120 в межах якого, в тому числі, здійснюється розгляд даної справи.

Пунктом 3 Положення, передбачено, що адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності лише в порядку дисциплінарного провадження, з підстав вчинення ним дисциплінарного проступку, види якого передбачені ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Дисциплінарними проступками, згідно ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є порушення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; порушення правил адвокатської етики; розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Отже, дисциплінарний проступок адвоката – це винне діяння (дія або бездіяльність) адвоката, що вчиняється ним при здійсненні як професійної, так і іншої діяльності, яке виражається в порушенні вимог законодавства про адвокатуру і адвокатську діяльність та (або) норм Правил адвокатської етики, яким заподіюється шкода клієнту та (або) адвокатурі в цілому, шляхом приниження її авторитету, авторитету адвокатської професії та статусу адвоката.

Таким чином дії адвоката ОСОБА 2. знаходяться в межах правового поля, а тому не містять ознак порушення вимог законодавства про адвокатуру і адвокатську діяльність та (або) норм Правил адвокатської етики, яким заподіюється шкода клієнту та (або) адвокатурі в цілому.

Дисциплінарна палата вважає, що матеріали дисциплінарної справи не містять переконливих доказів того, що адвокат ОСОБА 2. умисно вчинив будь-які діяння, що є дисциплінарним проступком відповідно до ст.34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а скаржником не доведено зворотного.

Як вбачається із довідки Ради адвокатів Львівської області адвокат ОСОБА 2. до дисциплінарної відповідальності не притягався, виконав вимоги підвищення професійного рівня адвокатів за 2019 – 2024 роки, сплачує щорічні членські внески, надає правову допомогу в умовах Pro Bono.

З огляду на наведене вище, беручи до уваги всі встановлені обставини в їх сукупності, наявні документи та матеріали, що слугували підставою для проведення перевірки, матеріали здобуті в ході проведення перевірки, системного аналізу правових норм, що регулюють такі правовідносини, з огляду на Національну та Європейську практику, з урахуванням принципу презумпції невинуватості адвоката, у відповідності до вимог ст. 38 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», керуючись п.п. 25, 26, 28, 29, 30, 32 Положення від 30.08.2014 № 120 «Про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність», керуючись ст.ст.

31, 33, п.5 ч.2 ст.34, 35, ст.41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ч.2 ст. 12, ч.1 ст.65 Правил адвокатської етики, ст.6.15 Положення «Про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури Чернівецької області»,

В И Р І Ш И Л А :

1. Відмовити в порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката ОСОБА 2 (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю серії ЛВ №***, яке видане на підставі рішення Ради адвокатів Львівської області №*** від ***) у зв'язку із відсутністю в його діях ознак дисциплінарного проступку.
2. Про прийняте рішення повідомити заінтересованих осіб.
3. Рішення про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова КДКА Чернівецької області

Голова дисциплінарної палати

КДКА Чернівецької області

Секретар дисциплінарної палати:

Звенислава ДЯЧЕНКО

Ігор ПАВЧУК

Ольга МІНГАЙЛЄНС